

Spojrzenie w marcowe niebo 2019

„Marzec zielony zwiastuje dobre plony”

powiada staropolskie przysłowie, a zatem nie tylko dla obserwacji astronomicznych życzymy sobie w tym miesiącu bezchmurnego nieba. Po emocjach związanych ze śnieżną, mroźną, wietrzną i smogową zimą, czeka nas wreszcie upragniona wiosna. Cieszymy się z faktu, że **Słońce** powoli, ale systematycznie, wznosi się po ekliptyce coraz wyżej i wyżej, aby wreszcie przeciąć równik niebieski 20 marca o godz. 22.58, w punkcie równonocy wiosennej – zwanym punktem *Barana*. **Słońce** „przechodzi” wtedy z półkuli południowej nieba na północną, ze znaku *Ryb* w znak *Barana*. Rozpocznie się wówczas astronomiczna wiosna, a na ten moment, jak zwykle, czekaliśmy z utęsknieniem. Ze względu zaś na zjawisko refrakcji atmosferycznej, zrównanie dnia z nocą wystąpi już 17/18 marca. W Krakowie i okolicy w dniu 1 marca **Słońce** wschodzi o 6.24, a zachodzi o 17.21, zaś ostatniego marca wschodzi (już według czasu letniego) o 6.20, a zachodzi o 19.10, wtedy dzień będzie trwał 12 godzin i 50 minut. Zatem w marcu w Małopolsce, przybędzie dnia już o 113 minut!

Aktywność magnetyczna **Słońca** będzie mała, a w nocy z 30/31 marca czeka nas zmiana czasu z zimowego na czas letni, powinniśmy przestawić zegarki o godzinę do przodu. Rano od tej pory wstajemy o godzinę wcześniej, ale za to będziemy mieć dłuższe, jasne popołudnia, które można będzie wykorzystać na wiosenne spacerunki!

Natomiast ciemne bezksiężycowe noce, dogodne do obserwacji astronomicznych będą w pierwszej dekadzie miesiąca, bowiem kolejność faz **Księżycy** w marcu będzie następująca: now 6 III o godz. 17.04 (akurat w *Popielec*), pierwsza kwadra 14 III o godz. 11.27, pierwsza wiosenna astronomiczna pełnia 21 III o godz. 02.43 i ostatnia kwadra 28 III o godz. 05.10. *Wielkanoc* będzie dopiero 21 IV, bowiem wypada ona po pierwszej wiosennej paschalnej pełni **Księżycy** przypadającej po 21 marca, a ta będzie 19 IV Daty kościelnej pełni **Księżycy** zostały bowiem wyznaczone i stabelaryzowane w czasie *Soboru Nicejskiego* w 325 roku n.e. Dlatego kościelna pełnia **Księżycy** różni się czasem od astronomicznej, czego efektem będzie właśnie *Wielkanoc* w 2019 roku. Najdalej od **Ziemi** (w apogeum) znajdzie się **Księżyc** 4 III o godz. 12, a najbliżej **Ziemi** (w perygeum) będzie 19 III o godz. 19. Ponadto, 1 III i 29 III **Księżyc** zakryje **Saturna**, a 2 III i 29 III **Plutona**, ale te zjawiska nie będą u nas widoczne.

Jeśli chodzi o planety, to **Merkurego** będzie można zaobserwować wieczorem nisko nad południowo – zachodnim horyzontem tylko do 8 marca, a następnie po 22 marca, tuż przed wschodem **Słońca**, na porannym niebie. Natomiast **Wenus** jako *Gwiazda Poranna* przez cały miesiąc będzie widoczna nisko na wschodnim niebie poprzedzając o dwie godziny wschód **Słońca**. Czerwonawego **Marsa** znajdziemy na wieczornym niebie goszczącego w konstelacji *Barana* a potem *Byka*. Ta wędrówka planety na niebie powoduje, iż z upływem wiosennych dni coraz to krócej będzie przebywał nad horyzontem. **Jowisza** tuż przed północą znajdziemy nisko na wschodnim niebie w gwiazdozbiore *Wężownika* podziwiając przez lunetę jego

gromadkę satelitów. Natomiast w drugiej połowie nocy w gwiazdozbiornie *Strzelca* widoczny będzie **Saturn** z imponującymi pierścieniami. **Uran** dostępny będzie do obserwacji wieczorem w gwiazdozbiornie *Barana*, a końcem marca skryje się w promieniach **Słońca**. Natomiast **Neptun** przebywający w gwiazdozbiornie *Wodnika* pojawi się nam na porannym niebie dopiero końcem miesiąca wyprzedzając wschód **Słońca**.

Aby spojrzeć przez lunetę chociażby na w/w planety czy **Księżyc**, należy w tym celu złożyć wizytę w Młodzieżowym Obserwatorium Astronomicznym w Niepołomicach, mieszczącym się przy ul. Mikołaja Kopernika 2 (tel. 12-281-15-61) – wcześniej tam telefonujemy.

W tym miesiącu nie przewiduje się bogatych deszczy meteorów, chociaż 25 marca przypada maksimum mało aktywnego, rozciągniętego roju (*Wirginidy*) promieniującego z okolicy „alfy” – czyli *Spiki*, najjaśniejszej gwiazdy w *Pannie*. **Księżyc** 4 dni po pełni będzie przeszkadzał od północy w obserwacjach maksimum tego roju. Natomiast bliskość ciepłej wiosny niechaj nas zachęca do ostatnich bezsmogowych zimowych spacerów. Dodatkowo zaś wypada tylko nam życzyć bezchmurnego nieba, a w marcu takie pogody często u nas występują. Zatem spoglądając wieczorem, w środku nocy lub wczesnym rankiem w rozgwieżdżone niebo przypomnijmy sobie jeszcze jedno przysłowie:

„ Zima starym dokucza, zaś wiosna młodych poucza”

dlatego wszystkim Państwu stosownej aury wiosennej serdecznie życzę.